

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada – Government
Ministria e Shëndetësisë / Ministarstvo Zdravstva / Ministry of Health

PROJEKTLIGJI PËR MBROJTJEN E TË USHQYERIT ME QUMËSHT GJIRI

DRAFT LAW ON PROTECTION OF BREASTFEEDING

NACRT ZAKONA O ZAŠTITI ISHRANE MAJČINIM MLEKOM

<p>Kuvendi i Republikës së Kosovës, Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, Miraton:</p> <p style="text-align: center;">LIGJIN PËR MBROJTJEN E TË USHQYERIT ME QUMËSHT GJIRI</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi</p> <p>Ky ligj mbron të ushqyerit me qumësht gjiri përmes inkurajimit dhe promovimit të tij dhe kufizimeve në marketingun e produkteve të caktuara, të definuara sipas këtij ligji, për ushqim të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël. Ky ligj është përafuar me Direktivën e Komisionit 2006/141/EC dt.22.12.2006 Formula qumështore dhe Formula pasuese që amendon Direktivën 1999/2/EC dhe Rregulloren (BE) Nr. 609/2013 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 2 Fushëveprimi</p> <p>Dispozitat e këtij ligji zbatohen nga punëtorët shëndetësor, institucionet shëndetësore,</p>	<p>The Assembly of the Republic of Kosovo, Pursuant to the Article 65 (1) of the Constitution of the Republic of Kosovo, Approves:</p> <p style="text-align: center;">LAW ON THE PROTECTION OF BREASTFEEDING</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Purpose</p> <p>This law protects breastfeeding through its encouragement and promotion; as well as through restrictions on the marketing of designated products, as defined by this law, for feeding infants and young children. This law has been aligned with EC Directive 2006/141/EC dt.22.12.2006 Infant Formula and Follow Formula which amends Directive 1999/2/EC and Regulation (EU) No 609/2013 of the EU Parliament and Council.</p> <p style="text-align: center;">Article 2 Scope of Application</p> <p>The provisions of this law shall apply to health workers, health institutions, professional health</p>	<p>Skupština Republike Kosovo, U skladu sa članom 65 (1) Ustava Republike Kosova, Usvaja:</p> <p style="text-align: center;">ZAKON O ZAŠTITI ISHRANE MAJČINIM MLEKOM</p> <p style="text-align: center;">Član1 Svrha</p> <p>Ovaj zakon štiti ishranu majčinim mlekom putem njegovog podsticanja i promovisanja, kao i ograničavanja marketinga određenih prehrambenih proizvoda, definisanih po ovom zakonu, za odojčad i malu decu. Ovaj zakon se približava Direktivi Komisije 2006/141/EC, dt.22.12.2006, Mlečna formula i Dopunska formula koja amandira Direktivu 1999/2/EC i Regulacija (EU) Br.609/2013 Evropsku Parlamenta i Saveta.</p> <p style="text-align: center;">Član 2 Delokrug primene</p> <p>Odredbе ovog zakona sprovode zdravstveni radnici, zdravstvene ustanove, profesionalne</p>
---	--	--

<p>shoqatat profesionale mjekësore, institucionet për përkujdesin e foshnjave dhe fëmijëve të vegjël, prodhuesit, distributorët, personeli i marketingut të produkteve të caktuara për foshnje dhe fëmijë të vegjël dhe subjektet tjera të ligjit të definuara me këtë ligj.</p> <p style="text-align: center;">Neni 3 Përkufizimet</p> <p>1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë kuptimet si vijon:</p> <p>1.1. Biberon: Shishe me cucëll thithëse artificiale e cila përdoret për ta ushqyer foshnjën apo fëmijën e vogël.</p> <p>1.2. Codex Alimentarius: Grumbull i standardeve, praktikave, udhërrëfyesve ose rekomandi-meve tjera të pranuar ndërkombëtarisht në lidhje me ushqimin, prodhimin e ushqimit dhe sigurinë e tij.</p> <p>1.3. Codex Alimentarius Commission: Trup i Kombeve të Bashkuara, i cili ka për qëllim mbrojtjen e shëndetit të konsumatorit dhe praktikave të drejta duke respektuar tregtimin ndërkombëtar të ushqimit.</p>	<p>associations, institutions for infant and small children care, manufacturers, distributors, marketing personnel of designated products for infant and young children and other subjects of law defined by this law.</p> <p style="text-align: center;">Article 3 Definitions</p> <p>1. The terms used in this Law shall have the following meanings:</p> <p>1.1. Feeding Bottle: a device with an artificial teat which is used to feed an infant or a young child.</p> <p>1.2. Codex Alimentarius: A set of standards, practices, guidelines or other internationally accepted recommendations about food, food production and its security.</p> <p>1.3. Codex Alimentarius Commission: The United Nations body, which aims to protect consumer health and fair practices respecting the international marketing of food.</p>	<p>zdravstvena društva, institucijama za brigu i negu odojčadi i male dece, proizvođači, distributeri, osoblje marketinga određenih proizvoda za odojčad i malu decu, i subjekti zakona definisani ovim zakonom.</p> <p style="text-align: center;">Član 3 Definicije</p> <p>1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:</p> <p>1.1. Flašica sa cuclom: Flašica sa veštačkom cuclom za sisanje koja se koristi za ishranu odojčeta ili malog deteta.</p> <p>1.2. Codex Alimentarius: Zbir standarda, prakse, smernica i drugih međunarodno prihvaćenih preporuka u vezi sa hranom, proizvodnjom hrane i njenom bezbednošću.</p> <p>1.3. Codex Alimentarius Commission: telo Ujedinjenih Nacija, koje ima za cilj da zaštiti zdravlje potrošača i poštovanje pravne prakse međunarodne trgovine hranom.</p>
---	---	---

<p>1.4. Cucëll mashtruese: cucëll artificiale për tu thithur nga foshnjat.</p> <p>1.5. Distributor: person fizik apo juridik në sektorin publik ose privat i cili, drejtpërdrejtë ose tërthorazi, merret me shpërndarje dhe shitje me shumicë apo pakicë të produkteve të caktuara.</p> <p>1.6. Etiketë: fletë, shenjë, shënim, vizatim, figurë apo çfarëdo paraqitje vizuale, e shkruar, e shtypur, e gravuar, e shënjuar, e vulosur, e ngjitur apo në ndonjë mënyrë e paraqitur në produkt të caktuar.</p> <p>1.7. Fëmijë i vogël: fëmija me moshë nga një (1) deri në tri (3) vjeç.</p> <p>1.8. Formulë pasuese: qumësht ose produkt i ngjashëm me qumështin, me origjinë shtazore ose bimore, i përgatitur industrialisht, në pajtueshmëri me rekomandimet relevante të standardeve të Codex Alimentarius dhe i tregtuar apo i prezantuar si i përshtatshëm për ta ushqyer foshnjën mbi moshën gjashtë (6) muajsh.</p> <p>1.9. Formulë qumështore: produkt ushqimor i dedikuar për ushqyerje të</p>	<p>1.4. Pacifier: an artificial teat for babies to suck.</p> <p>1.5. Distributor: a physical or legal person in the public or private sector undertaking distribution, directly or indirectly, wholesales or retails of designated products.</p> <p>1.6. Label: a tag, mark, drawing, pictorial or other descriptive matter, written, printed, stencilled, marked, embossed, attached or otherwise appearing on a container of a designated product.</p> <p>1.7. Young children: children aged between one (1) and three (3) years;</p> <p>1.8. Follow-on formula: milk or milk product similar to, of animal or plant origin, prepared industrially, in accordance with the relevant Codex Alimentarius Standard, and marketed or otherwise represented as suitable for feeding infants and young children older than six (6) months of age.</p> <p>1.9. Infant Formula: foodstuffs intended for particular nutritional use by infants</p>	<p>1.4. Cucla varalica: veštačka cucla koja služi za cuclanje od strane odojčadi.</p> <p>1.5. Distributer: pravno ili fizičko lice u javnom ili privatnom sektoru koje se bavi, direktno ili indirektno, distribucijom na malo i veliko određenih proizvoda.</p> <p>1.6. Etiketa: list, znak, beleška crtež, figura ili bilo koje vizuelno predstavljanje, pisanje, štampanje, gravura; obeležena, sa utisnutim pečatom, nalepljena ili priložena na drugi način na određenom proizvodu.</p> <p>1.7. Malo dete: dete uzrasta jedne (1) do tri (3) godine;</p> <p>1.8. Dopunska formula: mleko ili slični mlečni proizvod, životinjskog ili biljnog porekla, industrijski pripremljen, u skladu sa relevantnim preporukama standarda "Codex Alimentarius Commission", koji se koristi kao zamena za majčino mleko za odojčad stariju od šest (6) meseci.</p> <p>1.9. Mlečna formula: prehrambeni proizvod namenjen za ishranu odojčadi u</p>
---	---	---

<p>veçantë të foshnjave në muajt e parë të jetës, i cili i plotëson nevojat e tyre ushqyese, deri sa të fillohet me ushqimin plotësues të përshtatshëm.</p> <p>1.10.Foshnjë: fëmijë nga lindja deri në moshën dymbëdhjetë (12) muaj.</p> <p>1.11.Marketing: promovim, shpërndarje, tregtim, reklamim, paraqitje publike e produktit, drejtpërsëdrejti apo përmes shërbimeve të informimit të gjerë.</p> <p>1.12. Mostër: sasi e vogël e përzgjedhur e produktit që jepet falas.</p> <p>1.13.Paketim: çfarëdo forme e ambalazhimit të produktit, si njësi e dedikuar për shitje, duke përfshirë edhe cilindo material që përdoret për mbështjellje të ambalazhit.</p> <p>1.14.Personel i marketingut: person fizik apo juridik, funksioni i të cilit përfshin marketingun e produkteve të caktuara nga fushëveprimi i këtij ligji.</p> <p>1.15.Produkt i caktuar:</p> <p>1.15.1.Formula qumështore;</p>	<p>during the first months of life and satisfying by themselves the nutritional requirements of such infants until the introduction of appropriate complementary feeding;</p> <p>1.10.Infant: child from birth under the age of twelve (12) months.</p> <p>1.11.Marketing: promotion, distribution, sale, advertising, public presentation of the product, directly or through wide information services.</p> <p>1.12.Sample: Selected small amount of product that is given for free.</p> <p>1.13.Packing: any form of packaging of a product, as a dedicated unit for sale, including any kind of material used for wrapping of the packaging.</p> <p>1.14.Marketing personnel: physical or judicial person, whose function includes the marketing of designated products from the scope of this law.</p> <p>1.15.Designated product:</p> <p>1.15.1.infant formula;</p>	<p>prvim mesecima života, koja ispunjava prehrambene potrebe, dok se ne počne sa odgovarajućom dopunskom ishranom.</p> <p>1.10.Odojče: dete od rođenja do dvanaest (12) meseci starosti.</p> <p>1.11.Marketing: promocija, distribucija, prodaja, reklamiranje proizvoda preko javne direktne prezentacije ili širih usluga informisanja.</p> <p>1.12. Uzorak: mala i odabrana količina proizvoda koja se daje besplatno.</p> <p>1.13.Pakovanje: svaki oblik ambalaže proizvoda, kao namenjene jedinice za prodaju, uključujući i bilo koji materijal koji služi za omot ambalaže.</p> <p>1.14. Marketinško osoblje: fizička i pravna lica čija funkcija obuhvata marketing određenih proizvoda iz delokruga ovog zakona.</p> <p>1.15. Određeni proizvodi:</p> <p>1.15.1.Mlečna formula;</p>
--	---	---

<p>1.15.2.Cilido produkt tjetër të cilit i bëhet marketingu, apo në cilëndo formë tjetër paraqitet si i përshtatshëm për të ushqyer foshnjat në moshë deri në 6 muaj;</p> <p>1.15.3.Formula pasuese;</p> <p>1.15.4.Cilido lloj tjetër i qumështit ose i produktit të ngjashëm me qumështin të cilit i bëhet marketingu apo në cilëndo formë tjetër paraqitet si i përshtatshëm për të ushqyer foshnjat dhe fëmijët e vegjël;</p> <p>1.15.5.Ushqimi plotësues;</p> <p>1.15.6. Biberoni dhe cucllat mashtruese;</p> <p>1.15.7. Cilido produkt tjetër të cilin Ministria e Shëndetësisë e shpallë si “produkt të caktuar” me njoftim në Gazetën Zyrtare, për qëllime të këtij ligji.</p> <p>1.16. Promovim: çdo mjet dhe mënyrë që përdoret për të nxitur shitjen ose blerjen e ndonjë produkti; për të paraqitur ndonjë ide apo çështje; apo për të shkaktuar efekte të dëshiruara.</p>	<p>1.15.2.Any other product marketed or otherwise represented as suitable for feeding infants up to the age of six months;</p> <p>1.15.3.Follow-up formula;</p> <p>1.15.4.Any other milk or milk like product marketed or otherwise represented as suitable for feeding infants and young children;</p> <p>1.15.5.Complementary food;</p> <p>1.15.6.Feeding bottles, teats, pacifiers; and</p> <p>1.15.7.Any other product that the Ministry of Health may, by notice in the Official Gazette, declare to be a “designated product” for the purposes of this Act.</p> <p>1.16.Promoting: every tool and method used to promote sale or purchase of any product, to present an idea or cause, or to result in desired affects.</p>	<p>1.15.2. Bilo koji proizvod kojem se vrši marketing ili se na bilo koji drugi način prezentira kao prikladan za ishranu odojčadi do 6 meseci starosti;</p> <p>1.15.3.Dopunska formula;</p> <p>1.15.4.Bilo koja vrsta mleka ili proizvoda slični mleku kojem se vrši marketing ili se na bilo koji drugi način prezentira kao prikladan za ishranu odojčadi i male dece;</p> <p>1.15.5.Dopunska hrana;</p> <p>1.15.6.Flašice sa cuclom i cucla varalica;</p> <p>1.15.7.Bilo koji drugi proizvod kojeg Ministarstvo zdravstva smatra kao “određeni proizvod” objavom u Službenom Listu, za potrebe ovog zakona.</p> <p>1.16. Promovisanje: svako sredstvo i način koji se koristi za poboljšanje prodaje ili kupovine proizvoda, za promovisanje ideje ili pitanja, ili za izazivanje poželjnih</p>
--	--	--

<p>1.7. Punëtor shëndetësor: të gjithë profesionistët shëndetësor, bashkëpunëtorët shëndetësor dhe të tjerët që punojnë në institucionet shëndetësore, përfshirë edhe vullnetarët.</p> <p>1.8. Qumësht i gjirit: qumështi i prodhuar nga gjëndra qumështore e femrës.</p> <p>1.9. Subjekt i ligjit: përfshin çdo person fizik dhe juridik në kuadër të fushëveprimit të këtij ligji.</p> <p>1.10. Ushqim plotësues: ushqim i përgatitur në mënyrë industriale ose në kushte shtëpiake, si plotësim i të ushqyerit me qumësht të gjirit ose formulës pasuese, kur pas muajit të gjashtë (6) të jetës, nevojat ushqyese të foshnjës nuk plotësohen vetëm me qumësht.</p> <p>1.11. Femra e punësuar që ka lindur - e punësuar e cila sapo ka lindur foshnjën, brenda kuptimit të këtij ligji, dhe e cila e ka informuar punëdhënësin për gjendjen e saj, në përputhje me këtë ligj.</p>	<p>1.7. Health worker: health professionals, non-professionals, and others working in health facilities, including voluntary workers.</p> <p>1.8. Breast milk: milk produced by mammary glands of women.</p> <p>1.9. Subject of law: includes any physical and judicial person, within the scope of this law.</p> <p>1.10. Complementary food: food prepared industrially or at home conditions as nutrition supplement to breast milk or a follow-up formula, when after the sixth (6) month of life, the baby's nutritional requirements are not met only with milk.</p> <p>1.11. Worker who has recently given birth shall mean a worker who has recently given birth within the meaning of this law and who informs her employer of her condition, in accordance with this law.</p>	<p>efekata.</p> <p>1.7. Zdravstveni radnik: svi zdravstveni stručnjaci, zdravstveni saradnici i ostali zaposleni u zdravstvenim ustanovama, uključujući i dobrovoljce;</p> <p>1.8. Majčino mleko: mleko proizvedeno iz mlečne žlezde žene;</p> <p>1.9. Subjektat zakona: fizičko i pravno lice u okviru delokruga ovog zakona.</p> <p>1.10. Dopunska hrana: svaka vrsta hrane, industrijske ili domaće izrade, koja je primerena kao dopuna majčinom mleku ili dopunskoj formuli, kada majčino mleko ne može zadovoljiti prehrambene potrebe odojčeta starijeg od šest (6) meseci.</p> <p>1.11. Zaposlena porodilja – zaposlena žena koja se nedavno porodila, u smislu ovog zakona, i o tome je obavestila svog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.</p>
---	--	---

<p>1.12. Femra e punësuar e cila ushqen foshnjën me qumësht gjiri- e punësuar e cila e ushqen foshnjën me qumësht gjiri brenda kuptimit të këtij ligji dhe e cila e ka informuar punëdhënësin për gjendjen e saj , në përputhje me këtë ligj.</p> <p style="text-align: center;">Neni 4 Mbrojtja e të ushqyerit me qumësht gjiri</p> <p>1. Ministria e Shëndetësisë harton politika shëndetësore dhe koordinon aktivitetet për të mbrojtur të ushqyerit ekskluziv me qumësht gjiri për gjashtë (6) muajt e parë të jetës si dhe vazhdimin e të ushqyerit me të deri në moshën dy (2) vjeç e më tepër, përmes promovimit të përparësive të tij, inkurajimit dhe përkrahjes së nënave për të ushqyer foshnjat e tyre me qumësht gjiri.</p> <p>2. Mbrojtja e të ushqyerit me qumësht gjiri në institucionet shëndetësore rregullohet me akt nënligjor, në pajtueshmëri me “Deklaratën Inoçenti” të viteve 1990 dhe 2005, “Dhjetë hapa drejtë ushqyerit të suksesshëm me qumësht gjiri”, “Kodin Ndërkombëtar të Marketingut të Zëvendësuesve të Qumështit të Gjirit” dhe Rezolutave pasuese relevante të Asamblesë së Organizatës Botërore të Shëndetësisë, si dhe “Strategjinë Globale për të ushqyerit e foshnjave dhe fëmijëve të</p>	<p>1.12. Worker who is breastfeeding shall mean a worker who is breastfeeding within the meaning of this law and who informs her employer of her condition, in accordance with this law.</p> <p style="text-align: center;">Article 4 Protection of breastfeeding</p> <p>1. Ministry of health develop health policies and coordinates activities to protect the exclusive feeding with breast milk for the first six (6) months of life and continued feeding until the age of two (2) years or more, through promoting its advantages, and encouraging and supporting mothers to feed their babies with breast milk.</p> <p>2. Protection of breastfeeding in healthcare institutions is regulated by sublegal act, in accordance with the "Innocenti Declaration" of years 1990 and 2005, "Ten steps to successful breastfeeding" the "International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes" and subsequent relevant World Health Assembly Resolutions, and the “Global Strategy on Infant and Young Child Feeding”.</p>	<p>1.12. Zaposlena žena dojilja - zaposlena žena koja doji, u smislu ovog zakona, i o tome je obavestila svog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.</p> <p style="text-align: center;">Član 4 Zaštita ishrane majčinim mlekom</p> <p>1. Ministarstvo zdravstva kreira zdravstvene politike i koordiniše aktivnosti koje su u vezi sa zaštitom ishrane isključivo majčinim mlekom tokom prvih šest (6) meseci života kao i nastavkom ishrane majčinim mlekom za odojčad starosnog uzrasta do dve (2) godine ili više, putem promovisanja prednosti dojenja i podsticanja majki da doje svoju odojčad.</p> <p>2. Zaštita dojenja u zdravstvenoj ustanovi regulisana je podzakonskim aktima, u skladu sa "Deklaracijom Innocenti" iz 1990 i 2005 godine, "Deset koraka do uspešnog dojenja", "Međunarodnim kodeksom marketinga zamene majčinog mleka" i relevantnih rezolucija skupštine Svetske zdravstvene organizacije, kao i „Globalnom strategijom za ishranu odojčadi i male dece“.</p>
---	--	---

<p>vegjël".</p> <p>3. Punëtorët shëndetësor duhet të mbrojnë të ushqyerit me qumësht të gjirit përmes promovimit dhe inkurajimit të tij në bazë të procedurave të përcaktuara me aktin nënligjor në pajtueshmëri me paragrafin 2 të këtij neni.</p> <p>4. Të gjitha format e promovimit dhe inkurajimit të të ushqyerit me qumësht të gjirit duhet të ofrojnë informacione të sakta dhe të bazuara në fakte për: përparësitë e të ushqyerit me qumësht gjiri, ushqimin e drejtë për nënat, përgatitjen e nënës dhe foshnjës për gjidhënie si dhe mangësitë e zëvendësimit të qumështit të gjirit.</p> <p>5. Shtatzëna, prindi, kujdestari dhe familjarët e ngushtë të foshnjës në institucion shëndetësor, duhet të kenë qasje të garantuar në informata dhe materiale që inkurajojnë dhe promovojnë të ushqyerit me qumësht gjiri, të cilat janë të bazuara në fakte shkencore dhe janë të miratuara nga Ministria e Shëndetësisë apo subjektet e autorizuar prej saj, siç është përcaktuar me aktin nënligjor bazuar në paragrafin 2 të këtij neni.</p> <p>6. Profesionistët shëndetësor obligohen të bëjnë edukim shëndetësor në lidhje me të ushqyerit me qumësht gjiri përmes komunikimit të informatave dhe ofrimit të materialeve nga paragrafi 5 i këtij neni.</p>	<p>3. Health workers shall protect breastfeeding through promotion and encouragement based on the procedures defined by the sublegal act in accordance with paragraph 2 of this Article.</p> <p>4. All forms of promotion and encouragement of breastfeeding should provide accurate and evidence based information about: the advantages of breastfeeding, proper nutrition for mothers, preparation of mother and baby for breastfeeding as well as disadvantages of breast milk replacement feeding.</p> <p>5. Pregnant woman, parent, custodian and the immediate family of an infant in a medical institution should have guaranteed access to information and materials that encourage and promote breastfeeding, which are based on scientific evidence and are approved by the Ministry of Health or entities authorized by it, as defined by the sublegal act based on paragraph 2 of this article.</p> <p>6. Health professionals are obliged to conduct health education about breastfeeding through communication of information and provision of materials from paragraph 5 of this article.</p>	<p>3. Zdravstveni radnici treba da štite ishranu majčinim mlekom putem promovisanja i podsticanja na osnovu procedura utvrđenim podzakonskim aktom u skladu sa stavom 2. ovog člana.</p> <p>4. Svi oblici promovisanja i podsticanja ishrane majčinim mlekom treba da pruže tačne informacije koje su osnovane na naučnim dokazima o: prednostima dojenja, pravilnoj majčinoj ishrani, pripremi majke i odojčeta za dojenje i o nedostacima ishrane zamenskog majčinog mleka.</p> <p>5. Trudnica, roditelj, staratelj i i uža porodica odojčeta u zdravstvenoj ustanovi treba da imaju zagaranovan pristup informacijama i materijalima koji podstiču i promovišu dojenje, koji su zasnovani na naučnim dokazima i odobreni od strane Ministarstva zdravstva, odnosno njenih ovlašćenih subjekata, koji su definisani u podzakonskom aktu iz stava 2 ovoga člana.</p> <p>6. Zdravstveni stručnjaci obavezni su da vrše zdravstvenu edukaciju u vezi sa ishranom majčinim mlekom, putem pružanja informacija i obezbeđivanja materijala iz stava 5 ovog člana.</p>
--	---	---

<p>7. Ministria e Shëndetësisë mban të drejtën që të nxjerrë akte nënligjore në fushën e ushqimit të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël, për të siguruar zbatimin e udhëzimeve dhe kodeve të praktikës së standardeve ndërkombëtare të ushqimit të njohura si Codex Alimentarius.</p> <p style="text-align: center;">Neni 5 Të drejtat e femrës së punësuar për gjidhënie</p> <p>1. Secilës femër të punësuar që ushqen foshnjën me qumësht gjiri i takojnë të gjitha të drejtat e garantuara me legjislacionin përkatës në fuqi në Kosovë.</p> <p>2. Çdo e punësuar që ushqen foshnjën me qumësht gjiri, nëse nuk e shfrytëzon pushimin e lehonisë pas muajit të gjashtë të tij dhe sipas dispozitave përkatëse ligjore në fuqi, ka të drejtën e pushimit me pagesë në kohëzgjatje prej dy (2) orë në ditë brenda orarit të punës, duke mos përfshirë pushimin e rregullt gjatë orarit të punës, për ta ushqyer foshnjën me qumësht gjiri, për periudhën e mbetur të pushimit të lehonisë siç është përcaktuar me ligjin e punës.</p> <p>3. Çdo e punësuar, nëse nuk e shfrytëzon të drejtën e pushimit pa pagesë të lehonisë, ose sipas dispozitave përkatëse ligjore në fuqi, ka</p>	<p>7. Ministry of Health shall preserve the right to issue sublegal acts in the field of infant and young child feeding, to ensure implementation of guidelines, and practice codes of the international food standards known as the Codex Alimentarius.</p> <p style="text-align: center;">Article 5 The rights of employed women to breastfeed</p> <p>1. Every employed breastfeeding woman is entitled to the rights guaranteed by the relevant legislation in force in Kosovo.</p> <p>2. Every employed breastfeeding woman, if not utilizing the right for paid maternity leave after the sixth month of the leave and based on relevant legislation in force, has the right of using two (2) hours of paid break daily during the working hours, additional to the regular break, for breastfeeding, for the remaining days of maternity leave as defined by the labour law.</p> <p>3. Every employed breastfeeding woman, if not utilizing the right for unpaid maternity leave, based on relevant legislation in force,</p>	<p>7. Ministarstvo zdravstva zadržava pravo donošenja podzakonskih akata iz oblasti ishrane za odojčadi i malu decu u sprovođenju uputstava, kodeksa praktike i međunarodnih standarda ishrane poznati kao Codex Alimentarius.</p> <p style="text-align: center;">Član5 Prava zaposlene žene na dojenje</p> <p>1. Svakoj zaposlenoj ženi koja doji odojče sleduju sva prava zagantovana relevantnim zakonima na snazi na Kosovu.</p> <p>2. Svaka zaposlena žena koja doji odojče, ukoliko ne iskoristi pravo na porodiljsko odsustvo nakon njegovog šestog meseca i prema određenim zakonskim odredbama na snazi, ima pravo na dva (2) sata dnevno plaćenog odmora unutar radnog vremena za dojenje, ne uključujući dnevni odmor, u trajanju do završetka porodiljskog odsustva određenog zakonom o radu.</p> <p>3. Svaka zaposlena žena koja doji odojče, ukoliko ne koristi pravo na neplaćeno porodiljsko bolovanje ili prema određenim</p>
---	---	--

<p>të drejtën e një (1) orë në ditë pushim me pagese brenda orarit të punës, për ta ushqyer foshnjën me qumësht gjiri, duke mos përfshirë pushimin e rregullt gjatë orarit të punës, për periudhën e mbetur të pushimit të lehonisë siç është përcaktuar me ligjin e punës.</p>	<p>has the right of using one (1) hour of paid break daily during the working hours for breastfeeding, in addition to the regular daily break, for the remaining days of maternity leave as defined by the labour law.</p>	<p>zakonskim odredbama na snazi, ima pravo na jedan (1) sat dnevno plaćenog odmora unutar radnog vremena za dojenje, ne računajući dnevni odmor, u trajanju do završetka porodiljskog odsustva odredjenog zakonom o radu</p>
<p style="text-align: center;">Neni 6 Ndalesa absolute e ekspozimit</p> <p>1. Çdo punëdhënës është i detyruar që të vlerësojë rrezikun për shëndetin të ndërlidhur me detyrat të cilat i ekspozohen agjentëve të veçantë të evidentuara në dispozitat relevante ligjore në fuqi.</p> <p>2. E punësuarja që ushqen foshnjën me qumësht gjiri nuk duhet, në asnjë rrethanë, të detyrohet të punojë në vende pune për të cilat vlerësimi nga paragrafi 1 i këtij neni konstaton ekzistimin e rrezikut për sigurinë ose shëndetin e saj, të përcaktuara sipas dispozitave ligjore në fuqi.</p>	<p style="text-align: center;">Article 6 Absolute prohibition of exposure</p> <p>1. Every employer is required to assess health risk associated with duties exposed to particular agents listed in relevant legislation in force.</p> <p>2. The employee who feeds the baby with breast milk should under no circumstances be compelled to work in jobs for which the assessment under paragraph 1 of this article indicates the existence of risk to her health or safety, defined by the relevant legislation in force.</p>	<p style="text-align: center;">Član 6 Apsolutna zabrana izlaganja</p> <p>1. Svaki poslodavac je obavezan da proceni zdravstveni rizik koji je u vezi sa radom koji se izlaže agensima utvrđenim prema zakonskim odredbama na snazi.</p> <p>2. Zaposlena radnica koja doji odojčce ne sme ni pod kakvim okolnostima biti primorana da radi na radnim mestima za koje je prema stavu 1 ovog člana konstatovano da postoji opasnost za njenu bezbednost i zdravlje, utvrđenim prema zakonskim odredbama na snazi</p>
<p style="text-align: center;">Neni 7 Paketimi dhe Etiketa e produkteve të caktuara</p> <p>1. Produktet e caktuara që importohen, prodhohen, marketohen dhe qarkullojnë në tregun e Kosovës duhet të jenë në pajtueshmëri</p>	<p style="text-align: center;">Article 7 Packaging and Label of designated products</p> <p>1. Designated products that are imported, manufactured, marketed, and on trade in Kosovo market, shall comply with the</p>	<p style="text-align: center;">Član 7 Ambalaža i etiketa određenih proizvoda</p> <p>1. Određeni proizvodi koji se uvoze, proizvode, kojima se vrši marketing i na prometu su na tržištu Kosova moraju biti u</p>

<p>me dispozitat e parapara me këtë ligj.</p> <p>2. Ndalohet importi, prodhimi, ofrimi, shitja dhe qarkullimi në treg i produkteve të caktuara, paketimi dhe etiketa e të cilave janë në kundërshtim me dispozitat e këtij neni.</p> <p>3. Etiketimi i formulës qumështore dhe formulës pasuese duhet të dizajnohet ashtu që të bëjë dallim të qartë në mes produkteve të tilla dhe të sigurojë informata të domosdoshme për përdorim adekuat të produkteve e që të mos dekurajojë të ushqyerit me qumësht gjiri. Kërkesat, kufizimet dhe ndalesat të përcaktuara me këtë paragraf, paragrafin 7.1.1 7.2.6, paragrafi 5 dhe paragrafi 7 i këtij neni duhen të zbatohen edhe lidhur me prezantimin e produkteve në veçanti për formën dukjen ose paketimin, materialin e paketimit që përdoret në mënyrën si janë aranzhuara, vendosura dhe reklamimin.</p> <p>4. Çdo paketim dhe etiketë e produkteve të caktuara, përpos biberonit dhe cuclës mashtruese, që importohet, prodhohet, tregtohet, ofrohet, apo në ndonjë formë tjetër qarkullon në treg duhet të përmbajë në vend të dukshëm, në mënyrë të qartë, të kuptueshme, lehtë të lexueshme, në gjuhët zyrtare, këto të</p>	<p>provisions set forth in this Law</p> <p>2. Designated products whose packing and label does not comply with the provisions of this law are forbidden to be imported, manufactured, offered, placed on sale or otherwise traded in the market.</p> <p>3. The labelling of infant formulae and follow-up formulae shall be designed to make clear distinction between such products to provide the necessary information about the appropriate use of the products so as not to discourage breast feeding. The requirements, prohibitions and restrictions in this paragraph and referred to in paragraphs 7.1.1., 7.2.6, paragraph 5 and paragraph 7 of this article shall also apply to the presentation of the products concerned, in particular their shape, appearance or packaging, the packaging materials used, the way in which they are arranged and the setting in which they are displayed and advertising.</p> <p>4. Each packing and label of designated product, except feeding bottle, teat or pacifier, that is imported, manufactured, offered, traded or otherwise presented in a market, must indicate in a visible place and in a clear, conspicuous and easily readable manner, in official languages, the following particulars:</p>	<p>skladu sa odredbama utvrđenim ovim zakonom.</p> <p>2. Zabranjuje se uvoz, proizvodnja, ponuda, kupovina, prodaja i promet određenih proizvoda na tržištu, čije su pakovanje i etiketa u suprotnosti sa odredbama ovog člana.</p> <p>3. Etiketa mlečne formule i dopunske formule treba da bude dizajnirana na način da se jasno razlikuje takvi proizvodi kako bi se pružile neophodne informacije o pravilnoj upotrebi proizvoda, a da ne obeshrabruje ishranu majčinim mlekom. Zahtjevi, zabrane i ograničenja u ovom stavu i iz stava 7.1.1., 7.2.6, stav 5, i stav 7 ovog člana odnose se i na prezentaciji proizvoda, naročito njihov oblik, izgled ili pakovanje, koristenje materijali za pakovanje, način na koji su raspoređeni i podešavanje u kome su prikazani i reklamiranje</p> <p>4. Svaki paket i etiketa određenih proizvoda, osim flašice sa cuclom i cucle varalice, koji se uvozi, proizvodi, prodaje, nudi, ili u bilo kom obliku nalazi u prometu na tržištu, treba da sadrži etiketu postavljenu na vidnom mestu, sa jasnom i razumljivom porukom, na zvaničnom jeziku, koja sadrži sledeće podatke:</p>
---	--	--

<p>dhëna:</p> <p>4.1. Udhëzimet e plota dhe të qarta rreth mënyrës së përgatitjes dhe përdorimit të produktit të caktuar, me fjalë dhe me vizatime të lehta për tu kuptuar;</p> <p>4.2. Moshën pas së cilës rekomandohet përdorimi i produktit të caktuar, në fjalë dhe numra, që në rast të ushqimit plotësues nuk mund të jetë më pak se gjashtë (6) muaj;</p> <p>4.3. Vërejtjen për rreziqet shëndetësore në rast të përgatitjes jo të drejtë të produktit dhe në rast të përdorimit të tij para moshës së rekomanduar;</p> <p>4.4. Të dhënat e plota mbi përmbajtjen, përbërësit dhe analizat ushqimore të produktit të caktuar;</p> <p>4.5. Kushtet e transportit dhe ruajtjes, para dhe pas hapjes së paketimit të produktit të caktuar, duke marrë parasysh kushtet klimatike;</p> <p>4.6. Numrin serik të prodhimit, datën e prodhimit, afatin e përdorimit ose datën</p>	<p>4.1. Instructions for appropriate preparation and use in words and in easily understood graphics;</p> <p>4.2. The age after which the designated product is recommended, in letters and numeric figures and in the case of a complementary food, the recommended age shall not be less than six (6) months;</p> <p>4.3. A warning about the health risks of improper preparation and of introducing the product prior to the recommended age;</p> <p>4.4. Complete details on the composition, the ingredients and the nutritional analysis of the designated product;</p> <p>4.5. The required transport and storage conditions both before and after opening, taking into account climatic conditions;</p> <p>4.6. The batch number, date of manufacture and date before which the</p>	<p>4.1. Potpuna i jasna uputstva o upotrebi i načinu pripreme određenih proizvoda, rečima ili lako razumljivim crtežom;</p> <p>4.2. Uzrast za koji se preporučuje upotreba određenog proizvoda, rečima ili brojem, koji u slučaju dopunske hrane neće biti manji od šest (6) meseci.</p> <p>4.3. Upozorenje o opasnostima i posledicama u slučaju nepravilne pripreme i slučaju upotrebe koja nije za preporučeni uzrast;</p> <p>4.4. Pune podatke o sadržaju, sastojcima i izvršenim analizama određenih proizvoda;</p> <p>4.5. Uslove transporta i čuvanja ,pre i posle otvaranja pakovanja određenog proizvoda, uzimajući u obzir klimatske uslove;</p> <p>4.6. Serijski broj proizvodnje, datum proizvodnje, rok upotrebe i datum</p>
---	---	---

<p>e skadimit;</p> <p>4.7. Emrin dhe adresën vendore të prodhuesit apo distributorit; dhe</p> <p>4.8. Të dhëna të tjera të cilat mund të kërkohen.</p> <p>5. Në paketim dhe etiketë të produkteve të caktuara, përveç të ushqimit plotësues, ndalohet përmbajtja e çfarëdo fotografie, vizatimi apo paraqitje grafike, përveç për të ilustruar mënyrën e përdorimit të produktit.</p> <p>6. Në paketim dhe etiketë të produkteve të caktuara, me përjashtim të ushqimit plotësues, ndalohet çfarëdo lloj përmbajtje e cila deklaron apo sugjeron se ekziston marrëdhënia midis produktit të caktuar apo përbërësit të tij dhe shëndetit, duke përfshirë edhe rolin fiziologjik të lëndëve ushqyese në rritje, zhvillim dhe funksionim normal të organizmit të njeriut.</p> <p>7. Përveç kërkesave nga paragrafi 4 i këtij neni, paketimi dhe etiketa e produkteve të caktuara duhet të përmbajë:</p> <p>7.1. Për formulat qumështore dhe formulat përcjellëse:</p> <p>7.1.1. Fjalët “VINI RE” me shkronja të</p>	<p>product is to be consumed;</p> <p>4.7. The name and national address of the manufacturer or distributor; and</p> <p>4.8. Such other particulars as may be prescribed.</p> <p>5. Inclusion of photograph, drawing or other graphic representation, other than for illustrating the methods of preparation, in packing and label of designated products, except complementary food, is prohibited.</p> <p>6. Any representation on packing and label of designated product, except complementary food, that states or suggests that a relationship exists between the product or constituent thereof and health, including the physiological role of a nutrient in growth, development or normal functions of the human body, is prohibited.</p> <p>7. In addition to the requirements of paragraph 4 of this article, packing and label of designated products shall conform to the following:</p> <p>7.1. For infant formula or follow-up formula:</p> <p>7.1.1. Contain the words,</p>	<p>isteka roka;</p> <p>4.7. Ime i adresu prodhuesit lokalnog distributera; i</p> <p>4.8. Dodatne informacije, koje mogu biti tražene.</p> <p>5. Na ambalaži i etiketi određenih proizvoda, uz izuzetak dodatne hrane, zabranjuje se sadržaj bilo koje fotografije, crteža, portreta ili grafičkog prikaza, osim ilustriranja načina upotrebe proizvoda.</p> <p>6. Na ambalaži ili etiketi određenih proizvoda, sa izuzetkom dopunske hrane, zabranjuje se bilo koja vrsta sadržaja koji ukazuje ili sugeriše da postoji veza između određenog proizvoda ili njegovih sastojaka i zdravlja, uključujući i fiziološku ulogu nutrienata koji su neophodni za rast, razvoj i normalno funkcionisanje ljudskog organizma.</p> <p>7. Osim zahteva iz stava 4 ovog člana ambalaža i etiketa određenih proizvoda treba da sadrži:</p> <p>7.1. Za mlečnu formulu i dopunske formule:</p> <p>7.1.1. Reči "VAŽNO</p>
--	--	---

<p>mëdha të shtypit, nën të cilat shkruan “Të ushqyerit me qumësht gjiri është më i miri. Qumështi i gjirit është ushqim ideal për rritje dhe zhvillim të shëndoshë të foshnjëve dhe fëmijëve të vegjël; mbron nga barkqitja dhe sëmundjet tjera” të shënuara me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në emrin e produktit, dhe në asnjë rast më të vogla se dy milimetra (2 mm) në lartësi.</p> <p>7.1.2.Fjalën “Kujdes” nën të cilën shkruan “Para se të vendosni të plotësoni apo zëvendësoni të ushqyerit me qumësht gjiri me këtë produkt, kërkoni këshillë nga profesionisti shëndetësor. Është me rëndësi për shëndetin e foshnjës suaj që ti përmbaheni me kujdes të gjitha udhëzimeve të përgatitjes. Nëse e përdorni biberonin, foshnja juaj mund të refuzojë të marrë gjirin. Është më higjienike ta ushqeni foshnjën nga gota” me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në emrin e produktit, dhe në asnjë rast më të vogla se një milimetër e gjysmë (1.5 mm) në lartësi.</p> <p>7.1.3.Në udhëzimet për përgatitje të</p>	<p>“IMPORTANT NOTICE” in capital letters and indicated there under, the statement “Breastfeeding is best. Breast milk is the ideal food for the healthy growth and development of infants and young children; it protects against diarrhoea and other illnesses” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two millimetres (2 mm) in height;</p> <p>7.1.2. Contains the word, “warning” and indicated there under, the statement, “Before deciding to supplement or replace breastfeeding with this product, seek the advice of a health professional. It is important for your baby’s health that you follow all preparation instructions carefully. If you use a feeding bottle, your baby may refuse to feed from the breast. It is more hygienic to feed from a cup” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than one and a half millimetre (1.5mm) in height.</p> <p>7.1.3. In preparation instructions for</p>	<p>OBAVEŠTENJE" napisane štampanim velikim slovima ispod kojih je napisano: „ Dojenje je najbolje. Majčino mleko je idealna hrana za zdrav rast i razvoj odojčadi i male dece; štiti od proliva i ostalih bolesti“ obeleženeslovima veličine ne manje od jedne trećine slova u nazivu proizvoda,a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine;</p> <p>7.1.2. Reč „Upozorenje“ ispod koje je napisano: „Pre nego što odlučite da dopunite ili zamenite dojenje sa ovim proizvodom, potražite savet od zdravstvenog stručnjaka“. Radi zdravlja vašeg deteta sledite sva uputstva za upotrebu. Ukoliko koristite flašicu,vaše odojče može da odbije dojenje. Koristite čašu tokom ishrane jer to utiče na higijenu“, slovima veličine ne manje od jedne trećineslova u nazivu proizvoda ,a ni u kom slučaju manje od jedan i po milimetar (1.5 mm) visine.</p> <p>7.1.3.Na uputstvima za korišćenje</p>
---	---	--

<p>formulës qumështore dhe formulës përcjellëse në formë të pluhurit duhet të jetë e shënuar:</p> <p>7.1.4.Formula në formë të pluhurit mund të kontaminohet me mikroorganizma gjatë procesit të prodhimit ose mund të kontaminohet gjatë përgatitjes;</p> <p>7.1.5.Është e domosdoshme që formula të përgatitet për një racion të vetëm dhe atë me ujë që ka temperaturë shtatëdhjetë gradë Celsius (70°C) e më shumë;</p> <p>7.1.6.Pas përfundimit të të ushqyerit, qumështi i mbetur duhet të hidhet menjëherë;</p> <p>7.1.7.Grafikonin ushqyes në udhëzimet për përgatitje;</p> <p>7.1.8.Specifikimin e burimit të proteinës;</p> <p>7.1.9.Ndalohen mbishkrimet “i humanizuar”, “i maternalizuar” dhe tjera me kuptim të ngjashëm; si dhe çfarëdo krahasimi me qumështin e gjirit;</p>	<p>infant or follow-up formula in powdered form that:</p> <p>7.1.4.Powdered formula may be contaminated with microorganisms during the manufacturing process or may become contaminated during preparation;</p> <p>7.1.5.It is necessary for formula to be prepared one feed at a time using water at or above seventy degrees Celsius (70 °C); and</p> <p>7.1.6.Any unused milk must be discarded immediately after every feed;</p> <p>7.1.7.Includes a feeding chart in the preparation instructions;</p> <p>7.1.8.Specifies the source of the protein;</p> <p>7.1.9.It is prohibited to use the terms “maternalised”, “humanised” or terms similar thereto or any comparison with breast milk;</p>	<p>mlečne formule ili dopunske formule treba biti obeleženo:</p> <p>7.1.4.Formula u obliku praha može biti zagađena od mikroorganizama tokom procesa proizvodnje ili tokom upotrebe;</p> <p>7.1.5. Važno je da se formula pripremi za jednu upotrebu sa vodom čija je temperatura iznad sedamdeset stepeni Celzijusa (70°C);</p> <p>7.1.6.Nakon završene ishrane, preostalo mleko odmah trebabačiti ;</p> <p>7.1.7.Da sadrži grafikon ishrane i uputstvo za upotrebu;</p> <p>7.1.8.Da naznači izvor proteina;</p> <p>7.1.9.Zabranjuju se natpisi „Humanizovano“ i „Maternalizovano,, i slična značenja; kao i svako poređenje sa majčinim mlekom;</p>
--	---	---

<p>7.10.Ndalohejt çfarëdo teksti i cili mund të ketë tendencën e dekurajimit të ushqyerit me qumësht gjiri; dhe</p> <p>7.11. Në rastin e formulës përcjellëse, deklaratën se ky produkt nuk duhet përdorur tek foshnjat më të vogla se gjashtë (6) muaj.</p> <p>8.1. Paketimi dhe etiketa e qumështit të kondensuar ose skremuar, në formë të lëngët ose të pluhurit, i tregtuar ose në cilëndo formë tjetër paraqitet të jetë i përshtatshëm për foshnje duhet të përmbajë fjalët: “Ky produkt nuk duhet përdorur për ushqim të foshnjave” me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në emrin e produktit, dhe në asnjë mënyrë më të vogla se dy milimetra (2mm) në lartësi.</p> <p>8.2. Paketimi dhe etiketa e qumështit të zakonshëm ose atij me pak yndyrë, në formë të lëngët ose të pluhurit, i cili tregtohet ose në cilëndo formë tjetër paraqitet të jetë i përshtatshëm për foshnje duhet të përmbajë fjalët “Ky produkt nuk duhet të përdoret si burim i vetëm i ushqimit për foshnje” me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në emrin e produktit, dhe në asnjë mënyrë më të</p>	<p>7.10.Does not use text that may tend to discourage breastfeeding; and</p> <p>7.11.In the case of follow-up formula, states that the product shall not be used for infants less than six months old.</p> <p>8.1. The container or label of the skimmed or condensed milk, in powder or liquid form, marketed or otherwise represented as suitable for infants, shall contain the words: “This product should not be used to feed infants” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two millimetres (2 mm) in height.</p> <p>8.2.The container or label of the low-fat or standard milk, in powder or liquid form, marketed or otherwise represented as suitable for infants, unless the container or label affixed thereto contains the words, “This product should not be used as an infant’s sole source of nourishment” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two millimetres (2 mm) in height.</p>	<p>7.10.Zabranjuje se svaki tekst koji može da obeshrabri ishranu majčinim mlekom;</p> <p>7.11.U slučaju dopunske formule, sadrži izjavu da ovaj proizvod nije pogodan za upotrebu odojčadi koji su mlađi od šest (6) meseci.</p> <p>8.1. Pakovanje i etiketa kondenzovnog ili obranog mleka, tečnog ili u prahu, koji je uključen u marketing ili u bilo kom drugom obliku predstavljen kao pogodan za odojčad, treba da sadrži tekst: “Ovaj proizvod nije pogodan za upotrebu za odojčad“, slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2mm) visine.</p> <p>8.2. Pakovanje i etiketa običnog mleka ili mleka sa niskim mastima, tečnog ili u prahu, koji je uključen u marketing ili u bilo kom drugom obliku predstavljen kao pogodan za odojčad treba da sadrži tekst: “Ovaj proizvod se ne sme koristiti kao jedini izvor hrane za bebe“, slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine.</p>
---	---	---

<p>vogla se dy milimetra (2mm) në lartësi.</p> <p>8.3. Paketimi dhe etiketa e biberonit apo cucllës, përveç që duhet ti përmbahet kërkesave të paragrafit 4.6 dhe 4.7 të këtij neni, duhet të përmbajë në vend të dukshëm, me porosi të qartë dhe të kuptueshme, në gjuhët zyrtare, lehtë të lexueshme, këto të dhëna;</p> <p>8.1.1.Fjalët “VINI RE” me shkronja të mëdha të shtypit, nëntë cilat shkruan: “të ushqyerit me qumësht gjiri është më i miri. Qumështi i gjirit është ushqim ideal për rritje dhe zhvillim të shëndoshë të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël; mbron nga barkqitja dhe sëmundjet tjera” e shënuar me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në emrin e produktit, dhe në asnjë rast më të vogla se dy milimetra (2mm) në lartësi;</p> <p>8.1.2.Përmban tekstin: “KUJDES: Është me rëndësi për shëndetin e foshnjës suaj që ti përmbaheni me shumë kujdes udhëzimeve për pastrim dhe sterilizim. Nëse e përdorni biberonin, foshnja juaj mund të refuzojë të marrë gjirin. Të ushqyerit e foshnjës me gotë është më higjienike se të ushqyerit me biberon”, me shkronja të madhësisë jo më pak se një e treta e madhësisë së shkronjave në</p>	<p>8.3. Package or label of a feeding bottle or teat, in addition to the requirements of paragraph 4.6 and 4.7 of this article, shall contain in a clear, conspicuous and easily readable manner, in official languages, the following particulars:</p> <p>8.1.1.The words, “IMPORTANT NOTICE” in capital letters and indicated there under, the statement, “Breastfeeding is best. Breast milk is the ideal food for the healthy growth and development of infants and young children; it protects against diarrhoea and other illnesses” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two millimetres (2 mm) in height;</p> <p>8.1.2. The statement, “Warning: It is important for your baby’s health that you follow the cleaning and sterilisation instructions very carefully. If you use a feeding bottle, your baby may no longer want to feed from the breast. Feeding with a cup is more hygienic than bottle feeding” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two</p>	<p>8.3. Pakovanje i etiketa za flašicu sa cuclom i cuclom varalicom, osim što treba biti u skladu sa zahtevima stava 4.6 i 4.7 ovog člana, treba da sadrži na vidnom mestu, jasnu i razumljivu poruku, na službenom jeziku, lako čitljivu, koja sadrži sledeće podatke:</p> <p>8.1.1.Reči "VAŽNO OBAVEŠTENJE" napisane štampanim velikim slovima ispod kojih je napisano: „Dojenje majčinim mlekom je najbolje. Majčino mleko je idealna hrana za zdrav rast i razvoj odojčadi i male dece; štiti od proliva i ostalih bolesti“ zabeleženo slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine;</p> <p>8.1.2.Sadrži tekst „UPOZORENJE: Radi zdravlja vašeg deteta sledite sva uputstva za upotrebu. Ukoliko koristite flašicu,vaše odojče može da odbije dojenje. Koristite čašu tokom ishrane jer to utiče na higijenu“, slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine;</p>
--	--	--

<p>emrin e produktit, dhe në asnjë rast më të vogla se dy milimetra (2 mm) në lartësi;</p> <p>8.1.3.Udhëzimet për pastrim dhe sterilizim, me fjalë dhe pamje grafike;</p> <p>8.1.4.Vërejtjen se fëmijët nuk duhet lënë të ushqehen vetë për periudhë të gjatë kohore, sepse kontakti i zgjatur me lëngjet e ëmbëlsuara, përfshirë formulën qumështore, mund të shkaktojë prishje serioze të dhëmbëve; dhe</p> <p>8.1.5.Emrin dhe adresën vendore të prodhuesit ose distributorit.</p> <p>9.1.Paketimi dhe etiketa e cuclës mashtruese, duhet të përmbajë fjalët: “KUJDES: Përdorimi i cuclës mashtruese mund të ndikojë negativisht në marrje të gjirit” me shkronja jo më të vogla se një e treta e madhësisë së shkronjave të emrit të produktit dhe në asnjë rast më të vogla se dy milimetra (2mm) në lartësi.</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Përbërja, qarkullimi dhe importi i produkteve të caktuara</p> <p>1.Produktet e caktuara mund të hyjnë dhe të</p>	<p>millimetres (2 mm) in height;</p> <p>8.1.3.Instructions for cleaning and sterilisation in words and graphics;</p> <p>8.1.4.A warning that children should not be left to self-feed for long periods of time because extended contact with sweetened liquids, including infant formula, may cause severe tooth decay; and</p> <p>8.1.5. The name and national address of the manufacturer or the distributor.</p> <p>9.1.Packing and label of a pacifier shall contain the words, “Warning: Use of a pacifier can interfere with breastfeeding” in characters no less than one-third the size of the characters in the product name, and in no case less than two millimetres (2 mm) in height.</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Contain, circulation and imports of designated products</p> <p>1.Designated products may be imported and</p>	<p>8.1.3.Uputstvo za čišćenje i sterilizaciju, rečima i grafičkim prikazom;</p> <p>8.1.4.Upozorenje da se deca ne smeju samohraniti ovim proizvodom za duži vremenski period, jer produženi kontakt sa zaslađenim tečnostima, uključujući mlečnu formulu, može uticati na ozbiljna zubna oštećenja; i</p> <p>8.1.5.Ime i adresu proizvođača ili lokalnog distributera.</p> <p>9.1. Pakovanje i etiketa za cucle varalice, treba da sadrži reči: „UPOZORENJE: Korišćenje cucle varalice može negativno uticati na dojenje“, slovima veličine ne manje od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine.</p> <p style="text-align: center;">Član 8 Sadržaj, promet i uvoz odredjenih proizvoda</p> <p>1.Odredjeni proizvodi mogu da uđu i budu na</p>
---	--	--

<p>qarkullojnë në tregun e Kosovës vetëm nëse i plotësojnë kushtet e parapara me këtë ligj dhe ligjet tjera në fuqi.</p> <p>2. Produkti i caktuar i importuar dhe në qarkullim në tregun e Kosovës duhet të përmbushë kriteret ndërkombëtare për atë produkt, si dhe mos të përmbajë asnjë substancë të dëmshme në atë sasi që do të rrezikojë shëndetin e foshnjës dhe fëmijës së vogël.</p> <p style="text-align: center;">Neni 9 Ndalimi i promovimit të produkteve të caktuara</p> <p>1. Ndalohet promovimi i produkteve të caktuara në publik, në cilëndo formë, drejtpërdrejtë apo tërthorazi, nga ana e prodhuesit, distributorit, punëtorit të marketingut apo personave tjerë fizik dhe juridik që veprojnë në emër të tyre.</p> <p>2. Ndalesa për promovimin e produkteve të caktuara nga paragrafi 1 i këtij neni , përfshinë:</p> <p style="padding-left: 40px;">2.1.Reklamimin me shkrim, në formatin audio dhe vizual, përfshirë edhe atë përmes internetit apo mediave sociale;</p> <p style="padding-left: 40px;">2.2.Vendet për paraqitje, demonstrim dhe testim të produkteve;</p>	<p>can circulate within the Kosova market only if they comply with this law and other enforced laws.</p> <p>2. Import and circulation of designated products within the Kosova market have to fulfill international criteria for such product and shall not contain any substance in such quantity as to endanger the health of infants and young children.</p> <p style="text-align: center;">Article 9 Prohibition on promotion of designated products</p> <p>1. The promotion, in any form, directly or indirectly, to the public of designated products by manufacturers, distributors, marketing personnel or any other physical and judicial person on their behalf, is prohibited.</p> <p>2. Prohibited promotion from paragraph 1 of this Article, includes:</p> <p style="padding-left: 40px;">2.1.Advertising in written, audio or visual format, including advertising through internet or social media;</p> <p style="padding-left: 40px;">2.2. Places for presentation, demonstration and testing of the products;</p>	<p>prometu u tržištu Kosova samo u slučaju kada ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom i drugim zakonima na snazi .</p> <p>2. Uvoz i promet određenih proizvoda trebaju da zadovolje međunarodne kriterijume u vezi sa tim proizvodom i i ne smeju sadržati štetne supstance u količini koje bi ugrozile zdravlje odojčeta i malog deteta.</p> <p style="text-align: center;">Član 9 Zabrana promovisanja određenih proizvoda</p> <p>1. Zabranjeno je promovisanje određenih proizvoda u javnosti, u bilo kom obliku, direktno ili indirektno, od strane proizvođača, distributera, marketinškog osoblja ili ostalih fizičkih i pravnih lica koja deluju u njihovo ime.</p> <p>2. Zabrana promovisanja određenih proizvoda iz paragrafa 1 ovog člana, uključuje:</p> <p style="padding-left: 40px;">2.1. pisane reklame, audio ili vizuelnog formata, uključujući internet ili socijalne medije;</p> <p style="padding-left: 40px;">2.2. mesta za prezentaciju, demonstriranje i degustaciju proizvoda;</p>
--	---	---

<p>2.3. Shpërndarja dhe dhënia e një apo më shumë mostrave apo paketimeve të produktit të caktuar cilitdo personi;</p> <p>2.4. Metodat nxitëse për rritje të shitjes siç janë reklamat për shitje me çmim të ulur, shpërndarja/shitja e kuponëve për blerje me çmim të ulur, premiumet, rabatet, uljet e veçanta, shitjet nën çmimin e tregut, shitje të lidhura, dhurata ose shpërblime;</p> <p>2.5. Shpërndarja apo dhurimi i materialit edukativ apo informativ i cili i referohet të ushqyerit të foshnjave apo fëmijëve të vegjël;</p> <p>2.6. Kryerja e aktiviteteve edukativo-arsimore në lidhje me të ushqyerit e foshnjave apo fëmijëve të vegjël; dhe</p> <p>2.7. Sigurimi dhe ofrimi për publikun ose për gra shtatzëna, nëna ose anëtarët e tyre të familjes, produkte me çmim më të ulët, mostra, dhuratë, qoftë në mënyrë direkte apo indirekte përmes sistemit të kujdesit shëndetësor dhe çdo formë tjetër e promovimit.</p>	<p>2.3. Distribution and giving of one or more samples or packages of the designated product to any person;</p> <p>2.4. Sales devices such as special display, distribution/sale of discount coupons, premiums, rebates, special sales, loss-leaders, tie-in sales, prizes or gifts;</p> <p>2.5. Donation or distribution of information or educational material referring to infant or young child feeding; and</p> <p>2.6. Performance of educational functions related to infant or young child feeding; and</p> <p>2.7. Provide, to the general public or to pregnant women, mothers or members of their families, free or low-priced products, samples or any other promotional gifts, either directly or indirectly via the health care system or health workers and any other form of promotion.</p>	<p>2.3. Distribuciju i poklanjanje , jednog ili više uzoraka ili pakovanja određenog proizvoda bilo kome;</p> <p>2.4. Metode koje podstiču povećanje prodaje, kao što su reklamiranje proizvoda po sniženim cenama, dodela /prodaja kupona za kupovinu po sniženoj ceni, premijumi, rabati, specijalna prodaja, prodaja sa gubitkom, povezana prodaja, pokloni ili nagrade;</p> <p>2.5. Distribucija i donacija obrazovnog edukativnog informativnog materijala, u bilo kom obliku, koji se odnosi na ishranu odojčadi i male dece;</p> <p>2.6. Sprovođenje obrazovnih aktivnosti u vezi ishrane odojčadi i male dece; i</p> <p>2.7. Osiguranje ili ponudu, za javnost ili za trudnice, majke ili članove njihove porodice, proizvoda po sniženim cenama, uzorke, poklone, bilo na direktan ili indirektan način, preko sistema zdravstvene zaštite ili bilo kog drugog oblika promocije.</p>
--	---	---

<p>3. Si përjashtim, prodhuesi, distributori, personeli i marketingut apo cilido person tjetër fizik dhe juridik që vepron në emrin e tyre mund të bëjë promovimin e ushqimit plotësues në rrethanat vijuese:</p> <p>3.1.Promovimi i tyre nuk zhvillohet në institucion shëndetësor dhe institucione për përkujdesje të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël; dhe</p> <p>3.2.Çfarëdo materiali në cilëndo formë, që promovon ushqimin plotësues, inkurajon të ushqyerit ekskluziv me qumësht gjiri për gjashtë (6) muajt e parë të jetës dhe deri në moshën dy (2) vjeç e më tepër.</p> <p>4.Prodhuesit, distributori dhe çdo personi fizik e juridik i ndalohe:</p> <p>4.1.T'u ofrojë çfarëdo sasi të produkteve të caktuara punëtorëve shëndetësor, institucioneve shëndetësore, shoqatave profesionale shëndetësore, institucioneve për përkujdesje të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël, me çmim më të ulët se çmimi i publikuar i shitjes me shumicë, apo në mungesë të këtij çmimi, me çmim më të ulët se 80% e çmimit të shitjes me</p>	<p>3. As an exception, manufacturer, distributor, marketing personnel or any other physical and judicial person acting on their behalf may promote complementary food provided that:</p> <p>3.1. Such promotional practice does not take place in a health care and infant and young child care facilities; and</p> <p>3.2. Any material in any format promoting complementary food encourages exclusive breast-feeding for the first six (6) months of life and sustained breastfeeding for up to two (2) years and beyond.</p> <p>4. Manufacturers, distributors and any physical or judicial person, is prohibited from:</p> <p>4.1.Providing any quantity of a designated product to a health worker, health institutions, professional health associations, institutions that provide care for infants and young children, at lower price than the published wholesale price where one exists, and in its absence, lower than 80 percent of the retail price;</p>	<p>3. Kao izuzetak, proizvođač ili distributer može da izvrši dodatnu promociju dopunske ishrane u sledećim okolnostima:</p> <p>3.1. kada se njihova promocija ne obavlja u zdravstvenoj instituciji i institucijama za negu odojčadi i male dece; i</p> <p>3.2.kada svaki materijal, bilo kog oblika, koji promovise dopunsku ishranu podstiče isključivo dojenje majčinim mlekom u prvih šest (6) meseci života i uzrasta do dve (2) godine i više.</p> <p>4. Proizvođaču, distributeru i svakom fizičkom i pravnom licu, je zabranjeno:</p> <p>4.1. Da ponudi zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama, profesionalnim zdravstvenim udruženjima i ustanovama za negu odojčadi i male dece bilo koju količinu određenih proizvoda po nižoj ceni od cene objavljene za prodaju na veliko, ili ukoliko nije objavljena, po ceni nižoj od 80 % od maloprodajne cene;</p>
---	--	--

<p>pakicë;</p> <p>4.2. Të ofrojë apo japë falas punëtorëve shëndetësor, institucioneve shëndetësore dhe subjekteve të ligjit produktet e caktuara;</p> <p>4.3. Të jep donacion ose të shpërndajë punëtorëve shëndetësor, institucioneve shëndetësore, shoqatave profesionale shëndetësore dhe institucioneve për përkujdesje të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël, shërbime, pajisje ose materiale si p.sh. lapsa, kalendarë, posterë, fletore shënimesh, diagrame të rritjes, lodra, apo ndonjë formë tjetër, të cilat i referohen ose promovojnë emrin ose logon e kompanisë ose produktin e caktuar;</p> <p>4.4. T'u ofrojë apo japë shpërblime, dhurata, përfitime financiare apo përfitime tjera punëtorëve shëndetësor, institucioneve shëndetësore, shoqatave profesionale shëndetësore dhe institucioneve për përkujdesje të foshnjave dhe fëmijëve të vegjël, siç janë: vizita studimore, grante për hulumtime shkencore, fonde për takime, seminare, edukim të vazhdueshëm profesional, trajnime, konferenca dhe forma tjera të ngjashme;</p>	<p>4.2. Offering and provision of designated products free of charge to health workers, health institutions and subjects of law;</p> <p>4.3. Donation or distribution to health workers, health institutions, professional health associations and institutions that provide care for infants and young children, equipment, services or materials such as pens, calendars, posters, notepads, growth charts and toys, or any other forms, which refer to or may promote the name or logo of the manufacturer or designated product;</p> <p>4.4. Offering or provision of any awards, gifts, contribution or benefit to a health worker, health institutions, professional health associations, and institutions that provide care for infants and young children, including fellowships, research grants or funding for meetings, seminars, continuing professional education, courses, conferences or other similar forms;</p>	<p>4.2. Da ponudi ili da besplatno da zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama ili pravnim subjektima određene proizvode;</p> <p>4.3. Da donira ili da distribuirati zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama, profesionalnim zdravstvenim udruženjima i ustanovama za negu odojčadi i male dece usluge, opremu ili materijale npr. olovke, kalendare, plakate, postere, sveske za beleške, grafikone rasta, igračke, ili u bilo kom drugom obliku, koji upućuje ili promoviraju ime ili logo proizvođača ili određenih proizvoda po ovom zakonu;</p> <p>4.4. Da ponudi i izruči nagrade, poklone, finansijsku korist ili ostalu korist za zdravstvene ustanove, zdravstvene radnike, profesionalna zdravstvena udruženja i institucije za negu odojčadi i male dece, kao što su studijske posete, grante za naučna istraživanja, fondove za sastanke, seminare, kontinuirano profesionalno obrazovanje, obuke, konferencije i druge slične oblike;</p>
--	--	---

<p>4.5. Sponsorimi i programeve të ndryshme në mediat e shkruara, audio-vizuale dhe elektronike, ngjarjeve, kampanjave, garave, linjave telefonike për këshillim, apo aktiviteteve tjera të ngjashme që kanë të bëjnë me shëndetin e nënës dhe fëmijës;</p> <p>4.6.Të përfshijë vëllimin e shitjeve të produkteve të caktuara me rastin e kalkulimit të përfitimeve ose bonuseve të të punësuarve, si dhe të caktojë kuota për shitje të produkteve të caktuara.</p> <p>4.7. Të përfshijë vëllimin e shitjeve të produkteve të caktuara me rastin e kalkulimit të përfitimeve ose bonuseve për subjektet tregtare ekonomike, si dhe të caktojë kuota për shitje të produkteve të caktuara.</p> <p style="text-align: center;">Neni 10 Ndalesat për punëtorët shëndetësor, institucionet shëndetësore dhe shoqatat shëndetësore</p> <p>1.Punëtorët shëndetësor, institucionet shëndetësore dhe shoqatat profesionale shëndetësore ndalohen:</p> <p>1.1.Të pranojnë shpërblime, dhurata,</p>	<p>4.5.Sponsoring in written, in audio-visual and electronic media various programmes, events, campaigns, contests, telephone counselling lines or other related activities dealing with mother and child health;</p> <p>4.6.Including the volume of sales of designated products when calculating employee remuneration or bonuses, nor set quotas for sales of designated products.</p> <p>4.7.Including the volume of sales of designated products when calculating commercial-trade subjects' remuneration or bonuses, or setting quotas for sales of designated products.</p> <p style="text-align: center;">Article 10 Prohibitions for health workers, health institutions and health associations</p> <p>1.Health workers, health institutions and professional health associations are prohibited to:</p> <p>1.1.Receive prizes, gifts, contributions or</p>	<p>4.5.Da sponzoriše različite programe u štampanim, elektronskim, audio – vizuelnim medijima, događaje, kampanje, takmičenja, telefonske linije za savetovanje, ili druge slične aktivnosti vezane za zdravlje majke i deteta;</p> <p>4.6. Da uračuna količinu prodaje određenih proizvoda prilikom kalkulacije profita ili bonusa zaposlenih za prodaju određenih proizvoda, ili da utvrdi kvotu za prodaju određenih proizvoda.</p> <p>4.7. Da računa količinu prodaje određenih proizvoda, prilikom kalkulacije dobiti ili bonusa trgovinski-ekonomski subjekti i za prodaju određenih proizvoda, ili da utvrdi kvotu za prodaju određenih proizvoda.</p> <p style="text-align: center;">Član 10 Zabrane za zdravstveno osoblje, zdravstvene ustanove i zdravstvena udruženja</p> <p>1.Zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama i profesionalnim zdravstvenim udruženjima zabranjeno je da:</p> <p>1.1.primaju nagrade, poklone, doprinose</p>
--	---	---

<p>kontribute apo përfitime, qofshin ato financiare apo të tjera, të çfarëdo vlere, nga një prodhues, distributor ose subjekt i ligjit për produktet e caktuara;</p> <p>1.2.Të pranojnë ose të shpërndajnë mostra të produkteve të caktuara;</p> <p>1.3.Të promovojnë dhe inkurajojnë përdorimin e produkteve të caktuara, përveç në raste të veçanta, kur ka indikacione mjekësore të dokumentuara për përdorimin e tyre.</p> <p>2. Punëtori shëndetësor e ka të ndaluar marketingun e produkteve të caktuara.</p> <p>3.Profesionisti shëndetësor në institucionin shëndetësor obligohet të përgatisë ushqimin që zëvendëson qumështin e gjirit, vetëm në rastet kur është e domosdoshme me indikacion mjekësor dhe kjo dokumentohet me raport mjekësor.</p> <p>4.Profesionisti shëndetësor në institucionin shëndetësor obligohet ta njoftojë dhe edukojë prindin apo kujdestarin e foshnjës dhe fëmijës së vogël për mundësitë e të ushqyerit me produkte të caktuara, vetëm në rastet kur është e domosdoshme me indikacion mjekësor dhe kjo dokumentohet me raport mjekësor.</p>	<p>benefits, financial or otherwise, of whatever value by a manufacturer, distributor or subjects to law of designated products;</p> <p>1.2.Accept or distribute samples of designated products;</p> <p>1.3.Promote and encourage the use of designated products excluding special cases, excluding the case when documented medical indications for their use.</p> <p>2.Health worker is prohibited from marketing of the designated products.</p> <p>3.Health professional of health institution is obliged to prepare the substitute of breast milk when such feeding within the institution is necessary by medical indication and this is documented in a medical report.</p> <p>4.Health professional of health institution is obliged to introduce to and educate the parent or custodian of the infant and young child of the options for feeding with designated products, only in cases when this is necessary by medical indication and this is documented in a medical report.</p>	<p>od strane proizvođača, distributera ili bilo kog subjekta zakona za određene proizvode;</p> <p>1.2.prima ili distribuirati uzorke za određene proizvode;</p> <p>1.3.promoviše i podstiče upotrebu određenih proizvoda, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji dokumentovana medicinska indikacija za njihovu upotrebu.</p> <p>2.Zdravstvenom radniku je zabranjen marketing određenih proizvoda ;</p> <p>3.Zdravstveni stručnjak zdravstvene ustanove je obavezan da pripremi zamensku hranu za majčino mleko, samo u slučaju kada je to neophodno medicinskom indikacijom koja je dokumentovana lekarskim izveštajem.</p> <p>4. Zdravstveni stručnjak je obavezan da obavesti i obrazuje roditelja ili staratelja odojčeta i malog deteta, o mogućnostima ishrane određenim proizvodima, samo u slučaju kada je to neophodno medicinskom indikacijom koja je dokumentovana lekarskim izveštajem.</p>
---	--	---

<p>5. Produktet e caktuara mund të përdoren për qëllime të vlerësimit profesional ose të hulumtimeve në nivel të institucionit, vetëm me miratim paraprak me shkrim të Ministrisë së Shëndetësisë.</p> <p style="text-align: center;">Neni 11 Aprovimi i donacionit</p> <p>Përfundimisht, donacioni i pajisjeve, materialit edukativ dhe produkteve të caktuara nga prodhuesi, importuesi ose distributori mund të bëhet vetëm pas aprovimit me shkrim nga Ministria e Shëndetësisë. Këto pajisje dhe materiale nuk mund të mbajnë emrin ose logon e kompanisë, nuk mund t'i referohen formulës qumështore dhe mund të shpërndahen vetëm përmes institucioneve të sistemit të kujdesit shëndetësor.</p> <p style="text-align: center;">Neni 12 Monitorimi</p> <p>1. Monitorimin e zbatimit të dispozitave të këtij ligji në institucionet shëndetësore e kryejnë trupat administrativ si më poshtë:</p> <p>1.1. Ministria e Shëndetësisë – Divizioni i shëndetit të nënës, fëmijës dhe shëndetit riprodhues;</p> <p>1.2. Drejtori i institucionit shëndetësor;</p>	<p>5. Designated products can be used for professional evaluation or research at institutional level, only with the prior written approval of the Ministry of Health.</p> <p style="text-align: center;">Neni 11 Approval of donation</p> <p>As an exception, donations of equipment, educational materials or designated products by manufacturers, importers or distributors shall be made only upon written approval of the Ministry of Health. Such equipment or materials may not bear the donating company's name or logo, and shall not refer to a proprietary brand of infant formulae and shall be distributed only through the health care system.</p> <p style="text-align: center;">Article 12 Monitoring</p> <p>1. Monitoring of the implementation of the provisions of this Law in health institutions is performed by administrative bodies, as follows:</p> <p>1.1. Ministry of Health - Division of maternal health, child and reproductive health;</p> <p>1.2. Director of the health institution;</p>	<p>5. Određeni proizvodi se mogu upotrebiti u cilju profesionalnog vrednovanja ili istraživanja na institucionalnom nivou, samo u slučaju prethodnog pismenog odobrenja od strane Ministarstva zdravstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 11 Odobrenje donacije</p> <p>Kao izuzetak, donacija opreme, edukativnog materijala i određenih proizvoda od strane proizvođača, importera ili distributera može se izvršiti samo nakon pismenog odobrenja Ministarstva Zdravstva. Takva oprema i materijali ne mogu imati ime ili logo kompanije koja nudi donaciju niti referirati mlečnoj formuli, i mogu se distribuirati samo preko institucija zdravstvenog sistema.</p> <p style="text-align: center;">Član 12 Praćenje</p> <p>1. Praćenje sprovođenja odredbi ovog zakona u zdravstvenim ustanovama obavljaju sledeći administrativni organi:</p> <p>1.1. Ministarstvo Zdravstva – Divizija za zdravlje majke, deteta i reproduktivno zdravlje;</p> <p>1.2. Direktor zdravstvene ustanove;</p>
--	---	---

<p>1.3.Koordinatori i cilësisë së institucionit shëndetësor.</p> <p>1.4.Organizatrat e shoqërisë civile dhe organizatat tjera që merren me inkurajimin, mbrojtjen dhe promovimin e të ushqyerit të drejtë të foshnjave dhe fëmijëve, në bazë të marrëveshjes me Ministrinë e Shëndetësisë.</p> <p>2.Koordinatori i cilësisë së institucionit shëndetësor informon me shkrim Drejtorin e institucionit shëndetësor për të gjeturat gjatë monitorimit, i cili obligohet që të merr masa për mënjanimin e parregullsisve të gjetura dhe për këtë të informojë me shkrim Divizionin e shëndetit të nënës dhe fëmijës dhe shëndetit riprodhues në Ministrinë e Shëndetësisë.</p> <p>3.Divizioni i shëndetit të nënës, fëmijës dhe shëndetit riprodhues, në rast nevojë e informon me shkrim inspektoratin përkatës për të gjeturat gjatë monitorimit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 13 Organet e mbikëqyrjes dhe inspektimit</p> <p>1.Zbatimin e këtij ligji e kryejnë inspektoratet dhe organet e tjera, në bazë të kompetencës së përcaktuar si në vijim:</p>	<p>1.3.Quality Coordinator of the health institution.</p> <p>1.4.Civil based organizations and other organizations that act in encouraging, protection and promotion of proper infant and child feeding based on the agreement with the Ministry of Health.</p> <p>2.Coordinator of the quality of health care institution informs the institution's Director in writing the findings in health monitoring, which is obliged to take measures to avoid the irregularities found during monitoring and subsequently inform in writing the Division for mother, child and reproductive health in the Ministry of Health.</p> <p>3.Division of maternal, child and reproductive health will inform, if needed in writing respective inspectorate about findings following monitoring.</p> <p style="text-align: center;">Article 13 Supervision and Inspection bodies</p> <p>1.Implementation of this law is done by inspectorates and other bodies on the basis of competence defined as:</p>	<p>1.3.Koordinatori i cilësisë së institucionit shëndetësor.</p> <p>1.4.Organizatat e shoqërisë civile dhe organizatat tjera që merren me inkurajimin, mbrojtjen dhe promovimin e të ushqyerit të drejtë të foshnjave dhe fëmijëve, në bazë të marrëveshjes me Ministrinë e Shëndetësisë.</p> <p>2.Koordinatori i cilësisë së institucionit shëndetësor informon me shkrim Drejtorin e institucionit shëndetësor për të gjeturat gjatë monitorimit, i cili obligohet që të merr masa për mënjanimin e parregullsisve të gjetura dhe për këtë të informojë me shkrim Divizionin e shëndetit të nënës dhe fëmijës dhe shëndetit riprodhues në Ministrinë e Shëndetësisë.</p> <p>3.Divizioni i shëndetit të nënës, fëmijës dhe shëndetit riprodhues, në rast nevojë e informon me shkrim inspektoratin përkatës për të gjeturat gjatë monitorimit.</p> <p style="text-align: center;">Član 13 Nadzorni i inspekijski organi</p> <p>1.Sprovođenje ovog zakona obavljaju inspektorati i drugi organi, na osnovu utvrđene nadležnosti:</p>
--	---	--

<p>1.1.Inspektorati Shëndetësor mbikëqyr zbatueshmërinë e nenit 4 paragrafi 3, 5, 6; nenit 9 paragrafi 1, paragrafi 2 nënparagrafët 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; nenit 9 paragrafi 3, nënparagrafi 3.1; nenit 9, paragrafi 4 nënparagrafët 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, nenit 10 dhe nenit 11.</p> <p>1.2.Inspektorati Farmaceutik mbikëqyr zbatueshmërinë e nenit 4 paragrafi 3, 5, 6; nenit 9 paragrafi 1, paragrafi 2 nënparagrafët 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; nenit 9 paragrafi 3 nënparagrafi 3.1; nenit 9 paragrafi 4 nënparagrafët 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, dhe nenit 10.</p> <p>1.3.Inspektorati i punës mbikëqyrë zbatueshmërinë e nenit 5; nenit 6; nenit 9 paragrafi 1; nenit 9 paragrafi 4 nën paragrafi 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, dhe 4.6.</p> <p>1.4.Agjensioni i Ushqimit dhe Veterinës mbikëqyrë zbatimin e nenit 7.</p> <p>1.5.Inspektorati i Arsimit mbikëqyrë zbatimin e nenit 9 paragrafi 1; nenit 9 paragrafi 2 nënparagrafi 2.5, 2.6; nenit 9 paragrafi 3 nënparagrafi 1; nenit 9 paragrafi 4 nënparagrafët 4.1, 4.2, 4.3 dhe 4.4.</p>	<p>1.1.Health Inspectorate will oversee the implementation of article 4 paragraph 3, 5, 6; article 9 paragraph 1, paragraph 2 sub paragraph 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; article 9 paragraph 3 subparagraph 3.1; article 9 paragraph 4 subparagraph 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 article 10 and article 11.</p> <p>1.2.Pharmaceutical Inspectorate will oversee the implementation of article 4 paragraph 3, 5, 6; article 9 paragraph 1, paragraph 2 sub paragraph 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; article 9 paragraph 3 subparagraph 3.1; article 9 paragraph 4 subparagraph 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 and article 10.</p> <p>1.3.Labor inspectorate will oversee implementation of article 5, article 6; article 9 paragraph 1; article 9 paragraph 4 subparagraph 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 and 4.6.</p> <p>1.4.Veterinary and food agency will oversee the implementation of article 7.</p> <p>1.5.Education Inspectorate will oversee implementation of article 9 paragraph 1; article 9 paragraph 2 subparagraph 2.5, 2.6; article 9 paragraph 3 subparagraph 1; article 9 paragraph 4 subparagraph 4.1, 4.2, 4.3 and 4.4.</p>	<p>1.1.Zdravstvena inspekcija vrši nadzor nad sprovođenjem člana 4, stav 3, 5, 6; člana 9 stav 1, stav 2 podstav 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; člana 9 stav 3 podstav 3.1; člana 9 stav 4 podstav 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 člana 10 i člana 11.</p> <p>1.2.Farmaceutska inspekcija vrši nadzor nad sprovođenjem člana 4, stav 3, 5, 6; člana 9 stav 1, stav 2 podstav 2.3, 2.5, 2.6, 2.7; člana 9 stav 3 podstav 3.1; člana 9 stav 4 podstav 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 i člana 10.</p> <p>1.3.Inspekcija rada vrši nadzor nad sprovođenjem člana 5; člana 6; i člana 9 stav 1; člana 9 paragraf 4 subparagraph 4.1., 4.2., 4.3., 4.4 i 4.6.</p> <p>1.4.Agencija za veterinu i ishranu vrši nadzor nad sprovođenjem člana 7.</p> <p>1.5.Inspekcija Obrazovanja vrši nadzor člana 9 stav 1; član 9 stav 2 podstav 2.5, 2.6; član 9 stav 3 podstav 1; član 9 stav 4 podstav 4.1, 4.2, 4.3 dhe 4.4.</p>
--	--	--

<p>1.6.Inspektorati i tregut mbikëqyrë zbatueshmërinë e nenit 7 paragrafi 1; nenit 9 paragrafi 1; nenit 9 paragrafi 2 nën paragrafi 2.2, 2.3, 2.4, nenit 9 paragrafi 4 nënparagrafët 4.2 dhe 4.7.</p> <p>1.7.Komisioni për media mbikëqyrë zbatueshmërinë e nenit 9 paragrafi 1; nenit 9 paragrafi 2 nënparagrafët 2.1, 2.5; nenit 9 paragrafi 4 nënparagrafi 4.5.</p> <p style="text-align: center;">Neni 14 Sanksionet Administrative</p> <p>1.Për shkeljet e mëposhtme subjektet dënohen me gjobë për kundërvajtje si vijon:</p> <p>1.1.Për shkelje të nenit 4 të këtij ligji, personi fizik dënohet me gjobë prej 500.00 € (pesëqind euro);</p> <p>1.2.Për shkelje të nenit 5 dhe 6 të këtij ligji, ndërmarrjet e vogla dënohen me gjobë prej 1,000.00 € (një mijë euro), ndërmarrjet e mesme dënohen me gjobë prej 2,500.00 € (dy mijë e pesëqind euro), ndërmarrjet e mëdha dënohen me gjobë prej 5,000.00 € (pesë mijë euro);</p>	<p>1.6.Market Inspectorate will oversee the implementation of article 7, paragraph 1, article 9 paragraph 1; article 9 paragraph 2 sub paragraph 2.2, 2.3, 2.4; article 9 paragraph 4 subparagraphs 4.2 and 4.7.</p> <p>1.7.Commission for media will oversee the implementation of article 9 paragraph 1; article 9 paragraph 2 sub paragraph 2.1, 2.5; article 9 paragraph 4 subparagraph 4.5.</p> <p style="text-align: center;">Article 14 Administrative sanctions</p> <p>1.Entities for the following violations shall be fined as follows:</p> <p>1.1.For any violation of Article 4 of this law, physical person is subject to a fine of € 500.00 (five hundred Euros);</p> <p>1.2.For any violation of Article 5 and 6 of this law, the small enterprise is subject to a fine of € 1,000.00 (one thousand Euros) the medium enterprise is subject to a fine of € 2,500.00 (two thousand and five hundred Euros) the large enterprise is subject to a fine of € 5,000.00 (five thousand Euros);</p>	<p>1.6.Tržišna inspekcija vrši nadzor nad sprovođenjem člana 7 stav 1; člana 9 stav 1; člana 9 stav 2 podstav 2.2, 2.3, 2.4; član 9 stav 4 podstavovi 4.2 i 4.7.</p> <p>1.7.Komisija za medije vrši nadzor nad sprovođenjem člana 9 stav 1; član 9 stav 2 podstav 2.1, 2.5; član 9 stav 4 podstav 4.5.</p> <p style="text-align: center;">Član 14 Administrativne sankcije</p> <p>1.Subjekti se kažnjavaju novčanom kaznom za doleavedene prekršaje:</p> <p>1.1.Za prekršaj člana 4 ovog zakona, fizičko lice se kažnjava novčanom kaznom od 500,00 € (pet stotina evra);</p> <p>1.2.Za prekršaj člana 5. i 6. ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 1,000.00 € (jednu hiljadu evra), srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 2,500.00 € (dve hiljade i pet stotina evra), velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet</p>
--	---	--

<p>1.3.Për shkelje të nenit 7 dhe 8 të këtij ligji, ndërmarrjet e vogla dënohen me gjobë prej 1,000.00 € (një mijë euro), ndërmarrjet e mesme dënohen me gjobë prej 2,500.00 € (dy mijë e pesëqind euro), ndërmarrjet e mëdha dënohen me gjobë prej 5,000.00 € (pesë mijë euro), prodhuesi, importuesi, distributori dënohen me gjobë prej 20,000.00 € (njëzetë mijë euro);</p> <p>1.4.Për shkelje të nenit 9 të këtij ligji, ndërmarrjet e vogla dënohen me gjobë prej 1,000.00 € (një mijë euro), ndërmarrjet e mesme dënohen me gjobë prej 2,500.00 € (dy mijë e pesëqind euro), ndërmarrjet e mëdha dënohen me gjobë prej 5,000.00 € (pesë mijë euro), prodhuesi, importuesi, distributori dënohen me gjobë prej 20,000.00 € (njëzetë mijë euro), personi fizik dënohet me gjobë prej 1,000.00 € (një mijë euro) ndërsa personi juridik dhe entitetet tjera me gjobë prej 5,000.00 € (pesë mijë euro);</p> <p>1.5.Për shkelje të nenit 10 të këtij ligji</p>	<p>1.3.For any violation of article 7 and 8 of this law, the small enterprise is subject to a fine of € 1,000.00 (one thousand Euros), the medium enterprise is subject to a fine of € 2,500.00 (two thousand and five hundred Euros) the large enterprise is subject to a fine of € 5,000.00 (five thousand Euros); producer, importer and distributor shall be subject to a fine of € 20,000.00 (twenty thousand Euros);</p> <p>1.4.For any violation of article 9 of this law, the small enterprise is subject to a fine of € 1,000.00 (one thousand Euros), the medium enterprise is subject to a fine of € 2,500.00 (two thousand and five hundred Euros) the large enterprise is subject to a fine of € 5,000.00 (five thousand Euros); producer, importer and distributor shall be subject to a fine of € 20,000.00 (twenty thousand Euros), a physical person shall be punished by a fine of € 1,000.00 (one thousand Euros) and a legal person and other entities with a fine of € 5,000.00 (five thousand Euros);</p> <p>1.5.For any violation of Article 10 of</p>	<p>hiljada evra);</p> <p>1.3.Za prekršaj člana 7 i 8 ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 1,000.00 € (jednu hiljadu evra), srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 2,500.00 € (dve hiljade i pet stotina evra), velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet hiljada evra); proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjavaju novčanom kaznom od 20,000.00 € (dvadeset hiljada evra);</p> <p>1.4.Za prekršaj člana 9 ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 1,000.00 € (jednu hiljadu evra), srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 2,500.00 € (dve hiljade i pet stotina evra), velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet hiljada evra); proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjavaju novčanom kaznom od 20,000.00 € (dvadeset hiljada evra), fizičko lice se kažnjavaju novčanom kaznom od 1,000.00 € (hiljadu evra), dok se pravno lice i ostali entiteti kažnjavaju novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet hiljada evra);</p> <p>1.5. Za prekršaj člana 10 ovog zakona,</p>
--	---	--

<p>punëtori shëndetësor dënohet me gjobë prej 500.00 € (pesëqind euro) dhe në rast të përsëritjes, me revokimin e licencës për një (1) vit; ndërsa institucioni shëndetësor dënohet me 5,000.00 € (pesë mijë euro).</p> <p>1.6.Për shkelje të nenit 11 të këtij ligji prodhuesi, importuesi, distributori dënohen me 20,000.00 € (njëzet mijë euro), ndërsa institucioni shëndetësor dënohet me 5,000.00 € (pesë mijë euro) dhe merren masa që donacioni ti merret në mënyrë të përhershme.</p> <p style="text-align: center;">Neni 15 Dispozitat shfuqizuese</p> <p>Me hyrjen në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për nxitjen dhe mbrojtjen e të ushqyerit me qumësht gjiri Nr. 02/L-81 i shpallur me Rregulloren Nr. 2007/7 për inkurajimin dhe mbrojtjen e të ushqyerit të fëmijëve me qumësht gjiri të miratuar nga Kuvendi i Kosovës dhe të gjitha dispozitat e akteve nënligjore të Ministrisë së Shëndetësisë që janë në kundërshtim me këtë ligj.</p>	<p>this law health worker is subject to a fine of € 500.00 (five hundred Euros) and in case of repetition, a one (1) year suspension of the right to exercise the profession; while a health institution shall be subject to a fine of € 5,000.00 (five thousand Euros).</p> <p>1.6.For any violation of article 11 of this law, producer, importer and distributor shall be fined with 20,000.00 € (twenty thousand euro) while health institution shall be fined with 5,000.00 € (five thousand euro) and measures will be taken that the donation be permanently taken from them.</p> <p style="text-align: center;">Article 15 Repealing provisions</p> <p>With the entry into force of this Law, the Law on the promotion and protection of breastfeeding No. 02/L-81 promulgated by Regulation No. 2007/7 for promotion and protection of breastfeeding for children, approved by the Assembly of Kosovo and all the provisions of the bylaws of the Ministry of Health that are contrary to this law shall be repealed.</p>	<p>zdrastveni radnik se kažnjava novčanom kaznom od 500.00 € (pet stotina evra), i u slučaju ponavljanja, oduzimanjem dozvole za rad u trajanju jedne (1) godine; zdravstvena institucija se kažnjava novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet hiljada evra).</p> <p>1.6.Za prekršaj člana 11 ovog zakona, proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjava novčanom kaznom od 20,000.00 € (dvadeset hiljada evra); zdravstvena institucija se kažnjava novčanom kaznom od 5,000.00 € (pet hiljada evra) i biće preduzete merre da se donacija zauvek oduzme.</p> <p style="text-align: center;">Član 15 Ukidanje odredbe</p> <p>Stupanjem na snagu ovog zakona ukida se Zakon o podsticanju i zaštiti dojenja Br. 02/L-81, Pravilnik Br. 2007/7 o podsticanju i zaštiti dojenja, odobren od strane Skupštine Kosova i sve odredbe podzakonskih akata Ministarstva zdravstva koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.</p>
--	--	--

<p style="text-align: center;">Neni 16 Hyrja në fuqi</p> <p>Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.</p> <p style="text-align: center;">Kadri Veseli</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">Kryetar i Kuvendit të Republikës së Kosovës</p>	<p style="text-align: center;">Article 16 Entry into force</p> <p>This law enters into force fifteen (15) days after publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo.</p> <p style="text-align: center;">Kadri Veseli</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">Chairman of the Assembly of Kosovo</p>	<p style="text-align: center;">Član 16 Stupanje na snagu</p> <p>Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana posle objavljivanja u Službenom Listu Republike Kosova.</p> <p style="text-align: center;">Kadri Veseli</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">Predsednik Skupštine Republike Kosova</p>
---	--	--